

Hyvät Kohti täyttä elämää – seminaariin osallistuvat

Tervehdys täältä eduskunnasta! Olisin oikein mielelläni tullut seminaariinne, mutta kesken työviikon on täältä eduskunnasta vaikea lähteä. Hienoa, että puhutte tänään toimeentulosta, opiskelusta ja työstä. Kaikki ovat hyvän elämän kannalta tärkeitä asioita.

Suomi on ratifioinut YK:n vammaisten oikeuksien sopimuksen vuonna 2016, mutta edelleenkin Suomessa ei toimita tämän sopimuksen mukaisesti. Puutteita on muun muassa asumiseen, osallisuuteen, työssä käymiseen ja työstä satavaan palkkaan sekä toimeentuloon liittyen.

Kaikilla ihmisillä tulisi olla oikeus osallistua taloudelliseen toimintaan, tehdä työtä ja kokea työpanoksensa olevan merkityksellinen ja hyödyllinen yhteiskunnalle. Merkityksellisyyden kokeminen edellyttää myös sitä, että työstä saa palkkaa. Yhdenvertaisuusvaltuutettu onkin aiheellisesti kysynyt, olisiko syytä asettaa vammaisia työntekijöitä koskevia selkeitä rekrytointitavoitteita ja kehittää uudenlaisia tukitoimia, joiden avulla vammaisten palkkatyöhön osallistuminen olisi nykyistä useammin mahdollista. Suomi tarvitsee kaikkia kansalaisia ja kaikkien osallisuutta yhteiskunnassa. Olemme kaikki tärkeitä!

Yhä useammalla kehitysvammaisella henkilöllä on ammattikoulutus, ja se mahdollistaa tehdä monenlaisia työtehtäviä normaalissa palkkatyössä, etenkin jos työelämään siirryttäessä on mahdollista saada oikeanlaista työhönvalmennusta. Kehitysvammaliiton selvityksen mukaan kehitysvammaisia henkilöitä palkkatyöhön palkanneet työnantajat ovat pääsääntöisesti erittäin tyytyväisiä päätökseensä.

Valitettavan monella työnantajalla on kuitenkin asenteissa korjattavaa tai sitten he eivät tiedä tarpeeksi esimerkiksi siitä, millaista tukea he voivat saada vammaisen henkilön työllistämiseen. Työnantajilla on mahdollisuus saada esimerkiksi työolosuhteiden järjestelytukea, mutta suurin osa ei tiedä tästä tukimuodosta. Työnantajille suunnattua koulutusta ja tiedotusta olisikin lisättävä. Työhönvalmentajia voisi käyttää enemmän myös työnantajien valmennukseen.

Hallitusohjelmassa on monia kirjauksia vammaisten työllisyyden parantamiseksi. Sinne on kirjoitettu muun muassa:

Ensinnäkin, että sosiaalisesti kestävä hyvinvointivaltio ottaa huomioon myös vammaisten osallisuuden sekä mahdollisuuden itsenäiseen elämään, kouluttautumiseen ja työllistymiseen. Haluamme, että kaikki pysyvät mukana.

Toiseksi kolmannen sektorin palkkatukeen on tarkoitus kytkeä vahva yksilöllinen tuki, työkyvyn kartoitus ja muita palveluita siten, että mallista tulee uusi tuki avoimille työmarkkinoille siirtymiseen. Toisaalta järjestöissä tehdään myös tärkeää työtä ja sen takia esimerkiksi pitkäkestoisen työpaikkojen luominen järjestöihin mahdollistaisi monelle työpaikan.

Kolmanneksi hallitusohjelmaan on kirjattu, että parannetaan työhönvalmentajien saatavuutta alueilla. Saatavuuden lisäksi olisi syytä parantaa myös valmentajien ammattitaitoa, niin että he paremmin pystyisivät huomiomaan myös erilaisten vammaisten henkilöiden erityistarpeet.

Työnteon pitäisi olla myös kannattavaa ja siksi palkkatulon ja eläkkeen yhteensovittaminen on tärkeää. Tällä hetkellä järjestelmä on jäykkä eli työkyvyttömyyseläkkeellä oleva saa ansaita korkeintaan 784 euro kuukaudessa. Jos palkka on suurempi, eläkettä ei makseta. Tämä kannustinloukku voitaisiin korjata ns. lineaarisen mallin avulla, jossa eläke pienenee palkkatulon kohotessa.

Toinen kehitettävä asia olisi tuettu oppisopimus, jossa opiskelijan rinnalla toimii työhönvalmentaja. Tämä mahdollistaisi entistä useammalle ammattiin opiskelun. Ongelma tällä hetkellä kuitenkin on se, että laki ammatillisesta koulutuksesta edellyttää oppisopimuskoulutuksessa vähintään 25 työtunnin viikkoa ja kehitysvammaisen voi edellä mainitun ansaintarajan puitteissa tehdä maksimissaan 18 tunnin työviikkoa. Tähän tarvittaisiin lakimuutos ja tämä on myös hallituksessa pohdittavana.

Lopuksi haluan kertoa Teille, että olen eduskunnassa vammaisten asiain yhteistyöryhmän puheenjohtaja ja ryhmämme teki ennen joulua keskustelualoitteen YK:n vammaisten oikeuksien toteutumisesta Suomessa. Aloitteen allekirjoitti 125 kansanedustajaa. Tämän viikon torstaina eli 20.2. kyselytunnin jälkeen klo 17 – 18.30 eduskunnassa keskustellaan tästä tärkeästä aiheesta. Keskustelua voitte seurata suorana lähetyksenä eduskunnan nettisivujen tai Yle Areenan kautta.

Tässä oli muutamia ajatuksiani päivän teemaan liittyen. Olisin erittäin mielelläni keskustelemassa kansanne ja oppimassa Teiltä. Toivottavasti tällainen mahdollisuus tulee vielä.

Oikein antoisaa seminaaripäivää Teille kaikille!

-Merja Mäkisalo-Ropponen,
kansanedustaja (sd)